

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 293/2016-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou BAKO JANČIAR LEVRINC – advokáti s. r. o., J. Kozáčka 13, Zvolen, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miloš Levrinc, PhD., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 576/2014 z 27. októbra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 576/2014 z 27. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) v časti, ktorou zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 92/2010 zo 4. februára 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 4. februára 2014“) vo výroku náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

Rozsudkom okresného súdu zo 4. februára 2014 bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Zároveň bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sťažovateľke primeranú náhradu za príslušný spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti v ňom špecifikovanej, ako aj trovy konania v sume 3 846,09 € a trovy právneho zastupovania v sume 19 445,32 € na účet právneho zástupcu sťažovateľky. Napokon bol žalovaný zaviazaný nahradiť Slovenskej republike na účet okresného súdu trovy konania v sume 116,54 €.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľky a žalovaného proti rozsudku okresného súdu zo 4. februára 2014 rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil, a vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke trovy konania v sume 3 846,09 € a trovy právneho zastúpenia v sume 19 445,32 € na účet právneho zástupcu sťažovateľky, zmenil tak, že sťažovateľke náhradu trov prvostupňového konania nepriznal. V ostatných výrokoch ostal rozsudok okresného súdu zo 4. februára 2014 nedotknutý. Zároveň krajský súd rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v napadnutom rozsudku poukázal na to, že sťažovateľka „v podanom návrhu najprv žiadala zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k rozostavanej stavbe domu a dvojgaráže, pričom vyporiadanie navrhla príkazaním vecí do výlučného vlastníctva

žalobkyne s tým, že by bola povinná zaplatiť žalovanému primeranú náhradu za príslušný spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 zo všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti určenej znaleckým dokazovaním. V prípade, ak súd v rámci dokazovania dospeje k záveru, že predmetné nehnuteľnosti neprisúdi do výlučného vlastníctva žalobkyne a zároveň ich neprikáže ani do výlučného vlastníctva žalovaného, navrhla, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov v podiele 1/2 k celku a nariadil predaj nehnuteľností, rozdelil výťažok medzi účastníkov konania podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov. Až v priebehu konania potom, čo bolo znaleckým posudkom posúdené, že rozdelenie vecí nie je možné, podala žalobkyňa návrh na pripustenie zmeny návrhu tak, že sa alternatívne domáhala zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam - rodinnému domu a dvojgaráži s príslušenstvom alebo aj ostatným veciam (oploteniu, spevneným plochám, vodomernej šachte, altánku, skladu a sauny), pričom už navrhla vyporiadanie prikázaním vecí žalovanému bez určenia výšky náhrady, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyňi na vyporiadanie, pričom v takom rozsahu (zrušenie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu a dvojgaráži, ako aj k ostatným veciam - oplotenie, spevnené plochy, vodomerná šachta, altánok, sklad, sauna), bola úspešná, pričom výška náhrady bola súdom stanovená s prihliadnutím na vykonané znalecké dokazovanie. Podľa názoru odvolacieho súdu práve v týchto konkrétnych okolnostiach je potrebné vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobkyňi podľa § 150 ods. 1 O.s.p... Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutie uverejnené pod číslom 37/1972 Zbierky rozhodnutí a stanovísk. Odvolací súd teda poukazuje na to, že navrhovateľka s prihliadnutím na pôvodne podaný návrh by úspešná nebola, pričom v návrhu ani neuviedla konkrétnu výšku náhrady, ktorú navrhuje na vyrovnanie na výplatu pre žalovaného a až v priebehu súdneho konania potom, čo vo veci už bolo vykonané dokazovanie, a to aj znaleckými posudkami, navrhla vyporiadanie podielového spoluvlastníctva takým spôsobom, že výlučným vlastníkom vecí, ktoré účastníci konania majú v podielovom spoluvlastníctve sa stane žalovaný a len po pripustení zmeny návrhu súdom žalobkyňa bola v zásade úspešnou účastníčkou, pričom za dôležité je potrebné v súdnej veci považovať aj okolnosť, že výška náhrady bola stanovená súdom na základe znaleckého dokazovania po začatí súdneho konania... Odvolací súd ešte dodáva, že je potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania brať do úvahy aj tú okolnosť, že

žalobkyňa (čo je nepochybne zrejmé z obsahu spisu) požadovala vyplatenie náhrady za spoluvlastnícky podiel vo výške 2.000.000,- Sk, čo je 66.388,- Eur, žalovaný bol ochotný vyplatiť žalobkyni náhradu za spoluvlastnícky podiel vo výške 1.000.000,- Sk, čo je 33.194,- Eur, pričom súd priznal náhradu vo výške 44.350,- Eur a v tejto súvislosti preto prípadná nedohoda účastníkov musí zaťažovať aj v rámci súdneho konania obidvoch účastníkov. Podľa názoru odvolacieho súdu by bolo v rozpore so zásadou spravodlivosti, aby za takejto situácie náklady trov konania, ktoré vznikli žalobkyni, znášal žalovaný.“.

Napadnutým rozsudkom krajského súdu v namietanej časti bolo podľa názoru sťažovateľky porušené jej „základné právo... na súdnu a inú právnu ochranu podľa Článku 46, ods. 1 Ústavy, právo na rovnosť účastníkov konania podľa Článku 47, ods. 2, ods. 3 Ústavy, právo na kontradiktórnosť v súdnom konaní podľa Článku 48, ods. 2 Ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa Článku 6, ods. 1 Dohovoru, Článku 36, ods. 1 Listiny, právo vlastníť majetok podľa Článku 20, ods. 1 Ústavy a právo na ochranu majetku podľa Článku 1 Dodatočného protokolu,

- a) pre odňatie možnosti účastníka konať pred súdom,
- b) pre porušenie zásady kontradiktórnosti konania,
- c) pre porušenie zásady rovnosti účastníkov konania (rovnosti zbraní),
- d) pre odňatie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*),
- e) pre porušenie práva vlastníť majetok,
- f) pre porušenie práva na ochranu majetku.“.

Voči ostatným výrokom napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovateľka sťažnosť nepodala, pretože ostatné výroky „považuje za vecne správne“.

Na základe skutočností, ktoré sťažovateľka podrobne opísala vo svojej sťažnosti, sa domáha, aby ústavný súd nálezom o jej sťažnosti rozhodol tak, že po prijatí veci na ďalšie konanie vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Co 576/2014 z 27. októbra 2015 v napadnutej časti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti rozsudku krajského súdu v časti, ktorým krajský súd výrok okresného súdu, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľke trovy konania v sume 3 846,09 € a trovy právneho zastúpenia v sume 19 445,32 € na účet právneho zástupcu sťažovateľky, zmenil tak, že sťažovateľke náhradu trov prvostupňového konania nepriznal, podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd ako dovolací súd ešte nerozhodol.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených

kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je

preto dôvodné, aby sťažovateľka v prípade podania dovolania podala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z dôvodu, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016